

Slim en effectief verlichten doe je zo!

Aanbevelingen duurzaam verlichten voor bedrijven

Slim en effectief verlichten doe je zo!

Op 28 oktober 2017 wordt voor de 14e keer de Nacht van de Nacht georganiseerd. In (aanloop naar) de Nacht van de Nacht roepen de Natuur en Milieufederaties gemeenten en bedrijven op om verlichting en aanlichting te doven en om dat de rest van het jaar ook vaker te doen. Dit om energie en geld te besparen en CO2 uitstoot te verminderen. Maar ook om lichthinder tegen te gaan.

Vorig jaar tijdens de Nacht van de Nacht doofden maar liefst 178 gemeenten en bedrijven de lichten! Dit waren onder andere bedrijven zoals IKEA, Universiteit Utrecht, NUON, Delta Lloyd en ABN Amro. Omdat we binnen de Nacht van de Nacht campagne dit jaar extra aandacht willen besteden aan bedrijven heeft een student van de HAS Hogeschool afgelopen maanden in opdracht van Nacht van de Nacht een aantal koploper bedrijven geïnterviewd en aanbevelingen verzameld om duurzamer met verlichting om te gaan.

Foto: Janneke Boumans Fotografie
ism Licht en Donker Advies

Gevelverlichting van bedrijf dat 's nachts brandt

Gevelverlichting van bedrijf dat 's nachts uit is

Doe het licht uit tijdens de Nacht van de Nacht op 28 oktober en meld dat op de [website van de Nacht van de Nacht](http://www.nachtvandenacht.nl). Neem daarnaast onderstaande aanbevelingen eens door om ook de rest van het jaar duurzamer te verlichten!

**Wij doen het licht uit tijdens
de Nacht van de Nacht. U ook?**

Doe mee!

www.nachtvandenacht.nl

Aanbevelingen

Licht uitdoen is de simpelste, goedkoopste en meest duurzame maatregel die je kunt nemen. Je bespaart op energiekosten, onderhoudskosten en de CO₂ uitstoot van het bedrijf gaat omlaag. Tevens lever je een bijdrage aan een donkere nachtelijke leefomgeving waardoor het dag- en nachtritme van mens en ecologie minder wordt verstoord.

Voorkom lichtvervuiling

1. Ontwerp reclameverlichting en het aanlichten (illuminatie) van gebouwen en installaties zodanig, dat de armaturen zoveel mogelijk naar beneden gericht zijn. Neem bij het ontwerp altijd de duurzaamheidsaspecten lichthinder en lichtvervuiling mee.
2. Doof reclameverlichting en illuminatie van gebouwen 's avonds na 23.00 uur. Uit onderzoek blijkt dat 8 van de 10 Nederlanders wil dat reclameverlichting en illuminatie van gebouwen 's nachts uitgaat.
3. Kijk kritisch naar alle verlichting die aanwezig is binnen en buiten het bedrijf. Zijn er lampen die (gedurende bepaalde perioden) voor niets branden? Doe ze dan uit. Dat kan ook automatisch (dynamisch) door bijvoorbeeld aanwezigheidsdetectie.
4. Denk aan lichtsterkte van lampen. Kan met een lagere lichtsterkte hetzelfde effect worden bereikt? Dimbare verlichting is hier een uitkomst voor. Dim verlichting tijdens uren dat deze minder nodig is, bijvoorbeeld op parkeerplaatsen.

Kies voor LED

1. Door gewone lampen of tl buizen te vervangen door LED lichtbronnen kun je 60 tot 80% besparen op het energieverbruik.
2. Bij het vervangen van verouderde verlichting door LED verlichting geldt vaak: hoe ouder de huidige verlichting, hoe sneller de investering is terugverdiend.
3. Niet alle verlichting hoeft in een keer te worden vervangen. Begin bijvoorbeeld in magazijnen, parkeergarages, op terreinen, buitenterreinen, plekken waar lang licht brandt.
4. Laat je adviseren (bijvoorbeeld een lichtplan of duurzaamheidsanalyse) door een lichtexpert met specialisatie en expertise over duurzaamheid.
5. Onderzoek hoe het personeel het nieuwe licht ervaart. De soort verlichting die op papier de beste keuze lijkt, is dat in de praktijk niet altijd. Start een pilot of vraag naar de ervaring van anderen.
6. Sluit het beveiligingssysteem en de verlichting op elkaar aan. Wanneer het alarm op het gebouw wordt ingeschakeld, schakelt de verlichting automatisch uit.
7. Stimuleer bewustwording bij het personeel. Geef de beveiliging opdracht om op te letten waar het licht nog brandt in het gebouw. Op plekken waar onnodig licht brandt kunnen ze briefjes of stickers met een boodschap achterlaten.

"Het is een forse investering, LED verlichting is in aanschaf nou eenmaal duurder dan traditionele verlichting. Maar hierdoor wordt er wel flink bespaard op het energieverbruik en het geeft meerdere voordelen. Zo zijn de bewakingscamerabeelden veel beter omdat de lichtbron minder fel is en de levensduur van de LED lamp is gemiddeld 4x langer dan TL-verlichting. Daarnaast worden de omwonenden er ook een stuk blijer van!"

[Lees verder](#)

Zeeland refinery

Foto: Ton van de Blaak

Foto: Gijs van Kruistum

NACHT VAN DE NACHT

**OMDAT HET DONKER
OOK WEL EENS
ZICHZELF WIL ZIJN**

Loesje

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

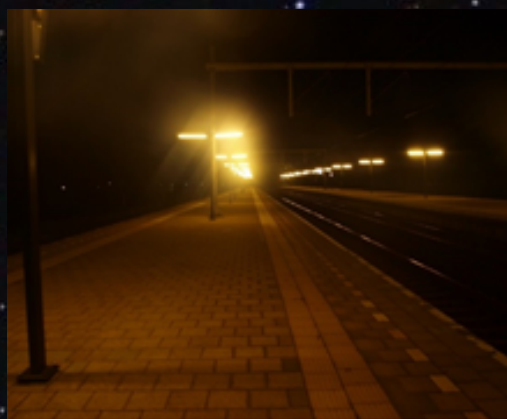
"Een duurzaam spoor is niet iets wat we vandaag even regelen. Maar het is niet iets waar we 'straks' pas aan hoeven te beginnen. Voor ProRail betekent bijdragen aan een duurzame wereld iedere dag concrete maatregelen uitvoeren die onze doelen voor de lange termijn dichterbij brengen."

ProRail

Buiten- en reclameverlichting

1. Zorg ervoor dat de buiten- en reclameverlichting naar beneden is gericht en dus niet naar boven of te ver zijwaarts straalt.
2. Zorg ervoor dat reclameverlichting en gebouwen van boven af worden aangestraald.
3. Respecteer de leefomgeving! Houdt daarom de grenswaarden uit de Richtlijn Lichthinder aan. Deze Richtlijn is opgesteld door de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde, kortweg NSvV.
4. Doe mee aan de Nacht van de Nacht op 28 oktober en doof zoveel mogelijk licht. Meld je aan op www.nachtvandenacht.nl/licht-uit-bij

Foto: ProRail

Station Voorschoten voor het plaatsen van de LED verlichting

Foto: ProRail

Station Voorschoten na het plaatsen van de LED verlichting

Studenten van de Hogeschool Utrecht hebben 15 aanbevelingen verzameld waar bedrijven makkelijk mee aan de slag kunnen om duurzamer te gaan verlichten.

Met dank aan André ter Velde (projectmanager Civiel bij [CLAFIS Ingenieurs](http://CLAFISIngenieurs.nl)), die de aanbevelingen heeft doorgenomen en aangescherpt. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar hem door.

De volledige artikelen zijn te lezen op www.nachtvandenacht.nl/de-successen/succesvolle-bedrijven

Nederland geeft licht!

Nederland is één van de meest verlichte landen ter wereld. Vanuit de ruimte gezien is Nederland één grote lichtvlek. Uit onderzoek blijkt dat 8 op de 10 Nederlanders vindt dat reclameverlichting een aanlichting van kantoren 's nachts uit mag. Ook zijn er in verschillende onderzoeken relaties gelegd tussen kunstlicht, slaapstoornissen en stress. Vorig jaar kwam in het nieuws dat een derde van de mensen op aarde de melkweg niet meer aan de hemel kan zien. Wetenschappers maakten een kaart met de gebieden waar de melkweg niet langer zichtbaar is vanaf de aarde. Ook in Nederland is vanwege lichtvervuiling het melkwegstelsel nauwelijks meer te bewonderen, behalve op enkele hele donkere plekken.

Foto: Onze ambassadeur André Kuipers

De melkweg is in Nederland niet meer te zien vanwege lichtvervuiling

Het kan veel duurzamer

20% van ons energieverbruik gaat op aan licht. Door over te schakelen op energiezuinige led-verlichting en door vaker te doven en te dimmen kan 90% van deze energie bespaard worden. Volgens de activiteitenregeling Milieubeheer hebben bedrijven met een hoger energieverbruik een wettelijke energiebesparingsplicht. In december 2015 is er een erkende maatregel toegevoegd die bepaalt dat reclameverlichting en buitenverlichting minimaal 6 uur per nacht uitgeschakeld dient te worden.

Weggegooid geld

Door duurzaam te verlichten verminder je niet alleen lichthinder, je bespaart er ook veel geld mee. Er wordt bespaard op elektriciteitskosten, onderhoudskosten en op belasting door fiscale voordelen. Zo wordt er bij Albert Heijn 80% bespaard op de kosten van verlichting sinds de oude verlichting in distributiecentra is vervangen door LED-verlichting. De overstap naar LED is snel terugverdiend, wanneer een bedrijf tl-verlichting vervangt voor LED-verlichting kunnen deze kosten al binnen 0,7 jaar terugverdiend zijn.

